

Dato:

12. august 2016

Retningslinjer om lovligt fravær fra asylcentersystemet med økonomi

1. Indledning

Der har gennem en årrække været en ordning, hvorefter asylansøgere og andre udlændinge, der er indkvarteret i centersystemet, har haft mulighed for at opholde sig uden for centeret, uden at Udlændingestyrelsen har givet tilladelse til fraværet, og hvor de pågældende udlændinge fortsat har fået udbetalt kontante ydelser og været registreret som indkvarteret på asylcenter.

I februar 2004 udarbejdede Udlændingestyrelsen ”Retningslinjer for lovligt fravær med økonomi” for at sætte administrationen af denne ordning i system.

Ændringerne af reglerne i udlændingeloven om adgangen til indkvartering uden for asylcentercentersystemet med virkning fra 1. maj 2013 som følge af den såkaldte asylaftale fra 2012 giver mulighed for at blive indkvarteret uden for asylcenter, når asylansøgeren har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder efter tidspunktet for indgivelse af asylansøgning.

Der må dog herudover fortsat forventes at opstå situationer, hvor en asylansøger, f.eks. på grund af psykisk belastning, kan have behov for et korterevarende ophold uden for asylcenter, men hvor den pågældende ikke ønsker eller ikke har mulighed for længerevarende privat indkvartering hos herboende familie eller venner. Retningslinjerne om lovligt fravær med økonomi skal derfor ses som et supplement til udlændingelovens regler om indkvartering uden for asylcenter.

Med henblik på den fremtidige administration af ordningen har Udlændingestyrelsen udarbejdet nye retningslinjer for lovligt fravær fra asylcentersystemet med økonomi.

Retningslinjerne indeholder en gennemgang af, hvornår asylansøgere og andre udlændinge, der er indkvarteret i asylcentersystemet, kan bevilges fravær fra indkvarteringen og hvilke nærmere betingelser, der ligger til grund for bevilling af en godkendelse.

Retningslinjerne indeholder tillige en præcisering af, i hvilket omfang operatørerne kan bevilge fravær af kortere varighed, som ikke kræver styrelsens forudgående godkendelse.

Skemaet IN4 ”Ansøgning om lovligt fravær med økonomi” er det ansøgningsschema, som skal anvendes, når en asylansøger søger om lovligt fravær med økonomi. Skemaet kan hentes på www.nyidanmark.dk.

2. Regelgrundlag

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Ud-

lændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1.pkt., at Udlændingestyrelsen træffer bestemmelse om indkvartering af udlændinge omfattet af stk. 1 og 2, jf. stk. 3.

Herudover indeholder udlændingelovens §§ 42 k og l regler om indkvartering uden for asylcenter. Udlændingelovens §§ 42 k og l indeholder regler om privat indkvartering hos herboende ægtefælle, familie/venner og indkvartering i egenfinansieret bolig.

De hidtil gældende regler i udlændingelovens § 42 l om muligheden for indkvartering i selvstændig bolig i tilknytning til et asylcenter og reglerne i § 42, stk. 8, om muligheden for indkvartering i særlig bolig blev afskaffet med vedtagelse af lovforslag L 87 om ændring af udlændingeloven. Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget den 26. januar 2016.

Som udgangspunkt skal asylansøgeren, der ønsker indkvartering udenfor centeret, have opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af asylansøgningen og Udlændingestyrelsen skal have truffet afgørelse om, at asylsagen behandles i Danmark.

Herudover skal den pågældende indgå en kontrakt med styrelsen om betingelserne for indkvarteringen, hvor det indgår i kontrakten som et vilkår, at den pågældende skal medvirke til oplysning af sin asylsag og ved frafald af eller endeligt afslag på asyl, at den pågældende skal medvirke til sin udsendelse.

Udgangspunktet vedrørende indkvartering er, at en asylansøger mv. skal være indkvarteret i asylcentersystemet og dermed have et asylcenter som sit primære indkvarteringssted, medmindre den pågældende har indgået kontrakt med styrelsen om indkvartering uden for asylcenter, eller der i øvrigt er truffet afgørelse om anden indkvartering, f.eks. i særlig bolig, netværksanbringelse, anbringelse på specialinstitution mv.

Det er en forudsætning for udbetaling af kontante ydelser, at udlændingen opholder sig på det center, hvor den pågældende er indkvarteret, eller at der er indgået kontrakt om eller i øvrigt truffet afgørelse om indkvartering uden for asylcenter.

3. Lovligt fravær med økonomi - ordningens rammer

Hvis Udlændingestyrelsen efter ansøgning har bevilget lovligt fravær med økonomi, eller operatøren har indgået aftale med en beboer om kortvarigt fravær, betyder dette, at udbetalingen af kontante ydelser opretholdes i den periode, hvor tilladelsen er givet, selvom den pågældende ikke er indkvarteret på et asylcenter.

Den pågældende vil i Indkvarterings- og Ydelsesberegningssystemet (IBS) fortsat fremgå som indkvarteret på center. Det skal fremgå af IBS, hvor den pågældende reelt opholder sig i en given periode, og hvem der har givet tilladelse til fraværet.

4. Persongruppen

Den omfattede persongruppe, der kan få godkendt lovligt fravær med økonomi, følger de gældende regler for indkvartering i udlændingeloven.

Det betyder, at ordningen omfatter:

- asylansøgere, som har opholdt sig i Danmark i mindst 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af asylansøgningen, og hvor styrelsen har truffet afgørelse om at behandle asylsagen her i landet (fase 2), samt at den pågældende medvirker til oplysning af sin asylsag,
- asylansøgere, som har opholdt sig i Danmark i mere end 6 måneder fra tidspunktet for indgivelse af asylansøgningen, og som har frafaldet deres ansøgning om asyl eller har fået endeligt afslag på asyl (fase 3) og som medvirker til deres udsendelse,
- asylansøgere, som har fået endeligt afslag på asyl, men som har en verserende ansøgning om opholdstilladelse på andet grundlag, og hvor ansøgningen er tillagt opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Følgende persongrupper kan på denne baggrund som udgangspunkt ikke få godkendt lovligt fravær med økonomi:

- asylansøgere i den indledende fase (Dublin-fasen/fase 1),
- asylansøgere, hvis sag behandles i åbenbart grundløs-proceduren, jf. udlændingelovens § 53 b,
- asylansøgere, der har fået nedsat/frataget deres kontante ydelser på grund af manglende medvirken(kostpenge), jf. § 42 a, stk. 11 og stk. 12,
- asylansøgere, som er udvist ved dom, har tålt ophold mv.,
- asylansøgere, der af politiet er pålagt meldepligt, jf. udlændingelovens § 34, stk. 2,
- andre udlændinge end asylansøgere, som er omfattet af styrelsens underholdspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 2.

I forhold til mindreårige asylansøgere, der søger om lovligt fravær med henblik på ophold hos herboende kærester eller ægtefæller, vil et sådant ophold som udgangspunkt kun kunne bevilges, hvis særlige forhold gør sig gældende.

5. Kriterier for bevilling af kortvarigt fravær med økonomi, som kræver Udlændingestyrelsens godkendelse

Udgangspunktet vedrørende indkvartering er, som nævnt ovenfor, at asylansøgere mv. skal være indkvarteret i asylcentersystemet og dermed have et asylcenter som primært indkvarteringssted, medmindre den pågældende har indgået kontrakt med styrelsen om indkvartering uden for asylcenter, eller der i øvrigt er truffet afgørelse om anden indkvartering, f.eks. privat indkvartering, netværksanbringelse, anbringelse på specialinstitution mv.

Der kan på denne baggrund alene gives tilladelse til kortvarigt, lovligt fravær med økonomi, hvis helt særlige grunde taler herfor.

Dette betyder, at ansøgningen om fraværet skal være konkret begrundet i f.eks. et nærtstående, herboende familiemedlems alvorlige sygdom eller indlæggelse på hospital, deltagelse i begravelse af nærtstående, herboende familiemedlemmer eller egen alvorlig sygdom, psykisk belastning eller andre særlige situationer.

Dette betyder også, at det ikke er nok alene at begrunde en ansøgning i nationale helligdage, og at det ligeledes vil være undtagelsen, at der kan bevilges fravær, som ligger uden for skolernes ferieperioder, såfremt der er tale om familier med skolesøgende børn. For mindreårige asylansøgere i den skolepligtige alder betyder dette også, at det ikke er nok alene at begrunde en ansøgning i det forhold, at skolen holder ferielukket.

Lovligt fravær med økonomi kan ikke bevilges, hvis fraværet kolliderer med indkaldelser til asylsamtale, nævnsmøde mv.

6. Mulighed for dispensation i ganske særlige tilfælde

Udlændingestyrelsen kan i helt særlige tilfælde bevilge lovligt fravær med økonomi til asylansøgere, som ikke umiddelbart opfylder betingelserne for lovligt fravær, f.eks. i forbindelse med et nærtstående, herboende familiemedlems alvorlige sygdom.

7. Procedure i forbindelse med ansøgning om fravær, som kræver styrelsens godkendelse

Udlændingestyrelsen kan som udgangspunkt bevilge lovligt fravær med økonomi for en periode på op til 1-2 uger. Lovligt fravær med økonomi skal have undtagelsens karakter og bevilges derfor som udgangspunkt højst én gang hver 2. måned.

Godkendelse af lovligt fravær med økonomi sker efter ansøgning. Indkvarteringsoperatøren udfylder i samarbejde med den pågældende asylansøger skemaet IN4 "Ansøgning om lovligt fravær med økonomi". Skemaet kan hentes på www.nyidanmark.dk.

Følgende oplysninger skal fremgå af ansøgningsskemaet:

- Navn og PersonID på alle, som ønsker lovligt fravær med økonomi
- Indkvarteringssted med angivelse af centernavn, navn og kontaktoplysninger på kontaktperson på center
- Angivelse af perioden
- Navn, cpr-nummer, adresse og kontaktoplysninger på den person (indkvarterings-vært), som asylansøgeren ønsker at tage ophold hos.
- Begrundelse for det lovlige fravær med økonomi (udfyldes af centerpersonalet)
- Underskrift fra ansøger, center og indkvarteringsvært

Ansøgningsskemaet indsendes til Udlændingestyrelsen, att.Kontoret for Indkvarteringsvilkår, Rymsgade 53, 2100 København Ø, enten med post, på fax (35308055) eller på mail: forsorgelseskontoret2@us.dk

Ansøgningsskemaet skal være indsendt, så det er styrelsen i hænde senest 2 uger inden startdatoen for det ønskede lovlige fravær med økonomi.

I særligt hastende tilfælde kan Kontoret for Indkvarteringsvilkår kontaktes telefonisk på tlf. 35 30 86 75.

Styrelsen orienterer skriftligt om styrelsens beslutning vedrørende lovligt fravær med økonomi.

Hvis der først træffes beslutning kort tid inden den ansøgte periode starter, kan styrelsen efter aftale med kontaktpersonen på centeret sende beslutningen pr. mail

til kontaktpersonen og aftale, at kontaktpersonen sørger for at viderebringe beslutningen til den pågældende ansøger, så formålet med ansøgningen ikke forspildes.

8. Klageadgang

Udlændingestyrelsens beslutning om ikke at godkende lovligt fravær med økonomi kan ikke påklages. Dette følger af, at styrelsens beslutning vedrørende indkvartering på asylcenter har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

9. Fravær, som ikke kræver styrelsens forudgående godkendelse

For at sikre en smidig administration af den daglige centerdrift og håndteringen af det behov, der kan opstå for, at en beboer i enkelte tilfælde kan have behov for at opholde sig uden for centeret i en kortvarig periode, f.eks. ophold hos venner i en weekend med overnatning fra fredag til søndag, kan operatørerne uden forudgående ansøgning herom til styrelsen selv indgå aftaler med beboerne herom.

Operatørerne kan uden styrelsens forudgående godkendelse indgå aftaler med en beboer om fravær, som ikke overstiger tre dage.

Sådanne aftaler kan indgås med beboerne uafhængigt af, hvor længe den pågældende har opholdt sig i Danmark efter indgivelse af ansøgning om asyl og uanset hvilken fase i asylsagsbehandlingen, den pågældende befinder sig.

Definition af fravær af kortere varighed

Styrelsen definerer i praksis fravær af kortere varighed som et tidsrum af op til tre dage.

Det er dels begrundet i forudsætningen om, at en asylansøger, som ikke har indgået kontrakt med styrelsen om anden indkvartering, eller hvor der i øvrigt ikke er iværksat alternative indkvarteringsforanstaltninger, skal have sit primære indkvarteringssted på et asylcenter, hvis den pågældende ønsker at modtage styrelsens forsørgelse.

Operatørernes administration af fravær, som ikke kræver forudgående godkendelse

Det er den enkelte indkvarteringsoperatørs ansvar at sikre, at beboeren overholder den indgåede aftale med centeret om fraværet, og i øvrigt sikrer sig, at der foreligger kontaktoplysninger i forhold til opholdsstedet i fraværperioden.

Endvidere skal operatøren notere fraværet, og give styrelsen besked om og melde beboeren som udeblevet, hvis beboeren ikke melder sig hos centeret ved udløbet af det aftalte fravær.

Operatørens bevilling af fravær forudsætter, at fraværet ikke kolliderer med indkaldelser til f.eks. nævnsmøder, samtaler med myndighederne mv., og gælder under forudsætning af, at den pågældende i øvrigt overholder sin kontrakt med centeret og de aftaler, der indgås med centeret herom i forhold til fraværet. Operatøren skal i hvert enkelt tilfælde vurdere, om fraværet f.eks. er til hinder for overholdelse af asylansøgerens kontrakt med operatøren.

Operatørerne skal således administrere ordningen under hensynet til, at centeret skal være asylansøgerens primære opholdssted. Dette indebærer også, at kortvarigt fravær med økonomi skal have undtagelsens karakter og derfor som udgangspunkt alene bør bevilges én gang hver 2. måned.

I forhold til uledsagede mindreårige, skal operatøren tillige vurdere, om det kortvarige ophold hos f.eks. herboende familie i øvrigt er til barnets bedste.

I den situation, hvor en mindreårig asylansøger ønsker fravær med henblik på besøg med overnatning hos en herboende kæreste eller ægtefælle, skal operatøren være opmærksom på, at et sådant fravær som udgangspunkt ikke kan bevilges. I tvivlstilfælde kan der rettes henvendelse til Udlændingestyrelsen.

10. Opdatering i Indkvarteringsystemet og orientering af styrelsen

I de tilfælde, hvor styrelsen bevilger lovligt fravær med økonomi, opdaterer styrelsen IBS i forhold til oplysningerne om den midlertidige opholdsadresse og periode for fraværet.

Det fremgår af IBS-vejledningen punkt 6.8, at dette skal ske ved, at der i udlændingens stambemærkninger noteres, at den pågældende har tilladelse til lovligt fravær med økonomi med angivelse af adresse og periode samt initialer på den person, der har givet tilladelsen. F.eks. "lovligt fravær med økonomi, periode: XX.XX,16-XX.XX.16, adresse: c/o indkvarteringsværtens navn og adresse/XXX(initialer på den person, der har givet tilladelsen).

I de tilfælde, hvor operatøren aftaler et fravær af kortere varighed med beboeren uden styrelsens forudgående godkendelse, skal operatøren sørge for opdatering af dette i IBS med angivelse af tidsrum og sikre sig, at operatøren har kontaktoplysninger på ansøger.

Indkvarteringsoperatøren skal skriftligt, via mail til US-Booking@us.dk orientere styrelsens booking, når den pågældende ansøger vender tilbage til centeret efter endt fravær med økonomi og oplyse, at den pågældende er genindlogeret på centeret. Bookingen skal ligeledes orienteres, hvis den pågældende ikke er vendt tilbage til centeret efter udløb af den aftalte eller bevilgede periode.

Vender en asylansøger ikke tilbage til centeret efter udløbet af den godkendte periode, skal den pågældende registreres i IBS som "privat uden tilladelse", medmindre der foreligger oplysninger om, at den pågældende ikke længere opholder sig på det private indkvarteringssted. I så fald skal den pågældende registreres som "udeblevet". Dette betyder, at den pågældende ikke er berettiget til nødvendige sundhedsmæssige ydelser eller udbetaling af kontante ydelser.

11. Relevante kilder

Udlændingestyrelsen henviser operatørerne til følgende relevante retskilder og procedurer:

- Udlændingeloven (lovbekendtgørelse nr. 412 af 9. maj 2016)
- Bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl. med senere ændringer
- Retningslinjer for lovligt fravær i forbindelse med undervisning og aktivering af voksne asylansøgere af 21. november 2003

12. Kontaktoplysninger til Udlændingestyrelsen

Det er Udlændingestyrelsens Kontoret for Indkvarteringsvilkår, som administrerer retningslinjerne om lovligt fravær med økonomi. Spørgsmål til ordningen kan rettes til Kontoret for Indkvarteringsvilkår på forsorgelseskontoret2@us.dk eller på telefon 35 30 8675.